บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ เป็นเกษตรตำบลที่ปฏิบัติงานในเขต 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น 183 คน (สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี 2534:3, สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา 2535:30-33, สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส 2534:4, สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล 2535:4) แต่มีเกษตรตำบลที่ไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้ จำนวน 8 คน เนื่องจากกำลังอยู่ในระหว่างลาศึกษาต่อ จำนวน 5 คน และย้ายไปปฏิบัติราชการนอกเขต 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 คน ซึ่งยังไม่มีผู้มาดำรงตำแหน่งแทน จึงได้กลุ่มตัวอย่างเกษตรตำบลที่ใช้ศึกษาครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 175 คน

วิธีวิจัยและอุปกรณ์

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
   - 1.1 เพศ
   - 1.2 อายุ
   - 1.3 สถานภาพการสมรส
   - 1.4 ศาสนา
   - 1.5 ภาษา
   - 1.6 ภูมิลำเนา
   - 1.7 ระดับการศึกษา
   - 1.8 ประสบการณ์การฝึกอบรม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

ทัศนคติของเกษตรตำบลต่อระบบส่งเสริมการเกษตร

สำหรับตัวแปรต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมา ซึ่งได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้นั้น สามารถสร้าง เป็นแผนภูมิเพื่อให้เห็นภาพชัดเจน ดังนี้

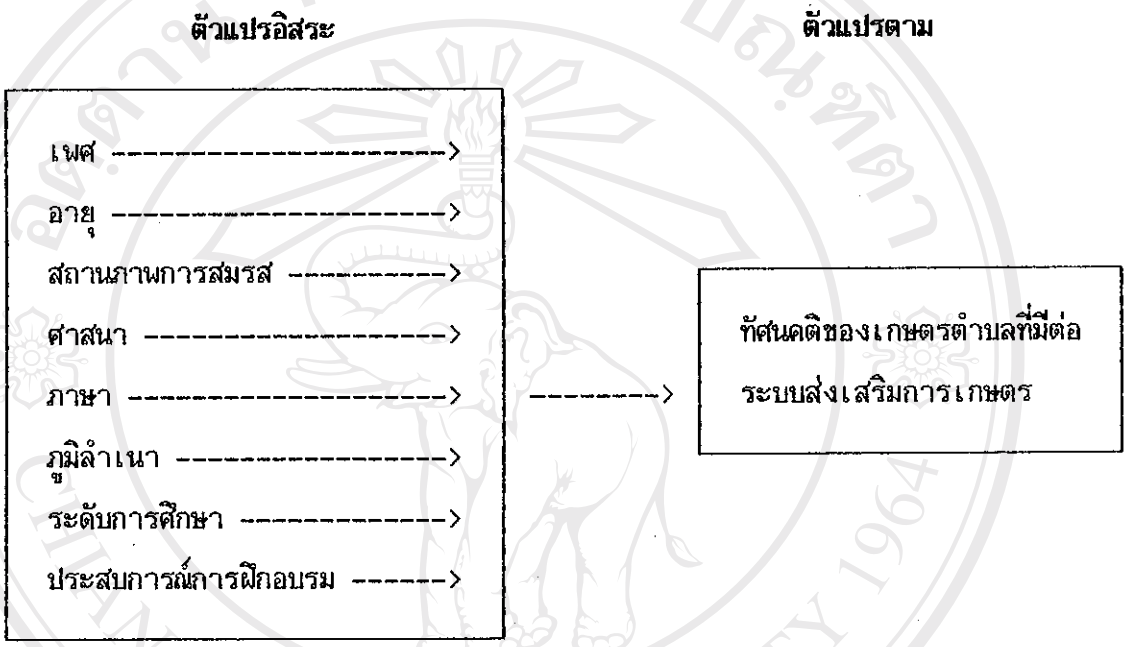

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปิด (Closed - end Question) และแบบเปิด (Opened - end Question) และในเรื่องระดับทัศนคติของเกษตรตำบลที่มีต่อระบบส่งเสริมการเกษตรเป็นคำถามแบบ Likert scale มี 5 ตัวเลือกคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน จำนวน 63 คำถาม

ตอนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไป เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรตำบล จำนวน 9 คำถาม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ทัศนคติของเกษตรตำบลต่อระบบส่งเสริมการเกษตรจำนวน 36 คำถาม

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรตำบลเกี่ยวกับระบบส่งเสริมการเกษตร จำนวน 18 คำถาม

การทดสอบแบบสอบถาม

เมื่อสร้างแบบสอบถามขึ้นแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาค่า Validity และค่า Reliability เป็นลำดับขั้นดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาของผู้วิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงตามเนื้อหาพร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามตามที่ได้รับคำแนะนำ

2. หาค่า Reliability ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาคือ แบบวัดทัศนคติของเกษตรตำบลต่อระบบส่งเสริมการเกษตรใน 4 เรื่อง โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ใช้สูตรของ มีเรนส์และลีแมนน์ (Mehrens and Lehmann 1975 : 99) ได้ค่า Reliability ดังนี้

ก) แบบวัดทัศนคติของเกษตรตำบลเกี่ยวกับการฝึกอบรมประจำเดือน = .77

ข) แบบวัดทัศนคติของเกษตรตำบลเกี่ยวกับการประชุมประจำเดือน = .76

ค) แบบวัดทัศนคติของเกษตรตำบลเกี่ยวกับการเยี่ยมเกษตรกร = .72

ง) แบบวัดทัศนคติของเกษตรตำบลเกี่ยวกับศูนย์เกษตรประจำตำบล = .80

การรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ไปพบเกษตรตำบล และชี้แจงการกรอกแบบสอบถามด้วยตนเองในวันฝึกอบรมประจำเดือนของแต่ละจังหวัด ที่เก็บรวบรวมข้อมูล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science, SPSS)

<u>สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล</u>

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ในการจัดลำดับชั้นลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรตำบล

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางระดับทัศนคติของเกษตรตำบลที่มีต่อระบบส่งเสริมการเกษตร และในการคำนวณน้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย (Weight Mean score : WMS) ของตัวแปรทัศนคติของเกษตรตำบล ได้คิดคำนวณตามแบบของ Thanupon (1986: 44) ดังนี้

$$WMS = \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{TNR}$$

เมื่อ WMS = น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย

f_1 = จำนวนของผู้เลือกตอบมากที่สุด

f_2 = จำนวนของผู้เลือกตอบมาก

f_3 = จำนวนของผู้เลือกตอบปานกลาง

f_4 = จำนวนของผู้เลือกตอบน้อย

f_5 = จำนวนของผู้เลือกตอบน้อยที่สุด

TNR = จำนวนของผู้เลือกตอบข้อมูลทั้งหมด

การคำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (กานดา 2530 : 71) ใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\Sigma fx^2 - (\Sigma fx)^2}{n\ (n-1)}}$$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน เมื่อศึกษาตัวแปรที่มีระดับการวัดเป็นนามบัญญัติ (Nominal Scale) ซึ่งมีการจำแนกเป็นความถี่ จะนำเสนอในรูปร้อยละ และค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรกับทัศนคติ โดยทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) (กานดา 2530:249) ใช้สูตรดังนี้

$$X^2_c = \sum_{i=1}^{r} \sum_{j=1}^{c} \left[\frac{(|O_{ij} - E_{ij}| - 0.5)^2}{E_{ij}} \right]$$

และหาค่าสัมประสิทธิ์การณ์จร (Contingency Coefficient) โดยวิธีของเพียร์สัน (Pearson) (กานดา 2530:250) ใช้สูตรดังนี้

$$C = \sqrt{\frac{X^2}{X^2+N}}$$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved